

MAŇA

Recepty

Novinky z rodinky

Rozhovor s Evou a Jozefom Humajovcami

SLOVO NA ÚVOD

*„Blahoslavení plačúci,
lebo oni budú potešení.“*

Tému tohto blahoslavenstva som si pre letné číslo Mane nevybrala len preto, že sme počas zimy prišli o dve milované členky našej rodiny, ale aj preto, že sa tieto slová Písma naplnili.

Hoci nemali ľahký život, obe tieto ženy za sebou zanechali výraznú stopu dobra. Verím, že v nej aj naďalej budú mať svojich nasledovníkov. A to nielen v kruhu svojej rodiny, priateľov a tých, ktorí ich poznali. Ale možno i v kruhu tých, ktorí sa o nich dočítajú práve v tejto Mani.

„Kľúče od nebeských brán sa fasujú na zemi,“ hovorí v jednom zo svojich aforizmov Pavel Kosorin. A mne sa veľmi páči aj myšlienka, ktorú často zdôrazňuje náš bývalý pán kaplán Pavol Skovránek: „Vstupenku do neba máme všetci v rukách. A je ňou láska.“

Svoj čas má plakať a svoj čas sa má smiať... Ale čas milovať – na to je vhodná príležitosť vždy. Nezabúdali na to ani Božka, ani Tonka... Nezabúdajme na to ani my.

Petra Humajová

NOVINKY Z RODINY

V piatok 22. decembra 2023 nás vo veku 91 rokov kvôli problémom so srdcom náhle navždy opustila Božena Humajová z Nedožier-Brezian. Posledná rozlúčka so zosnulou sa konala na miestnom cintoríne vo štvrtok 28. decembra.

V stredu 27. decembra sa u Filomeny Petrášovej konala tradičná meninová oslava. Prišla na ňu ešte aj Antónia Sovčíková, ktorá nás takisto nečakane opustila 7. januára 2024 vo veku 88 rokov. Posledná rozlúčka s ňou sa konala na cintoríne v Prievidzi, pochovaná bola v Necpaloch.

Prvý januárový týždeň strávili Sutinskí na lyžovačke v Mauterndorfe v Rakúsku. Bývali v dedinke Mariapfarr, v ktorej kedysi vznikla pieseň Tichá noc, svätá noc. Od domácich každý deň dostávali čerstvo podojené kravské mlieko. Lyžovať sa boli aj dvakrát vo Vysokých Tatrách a v Poľsku v Zakopanom.

V sobotu 3. februára sa v Lazanoch konal karneval. Agátka a Leonard Humajovci si za masky vybrali svoje obľúbené fiktívne postavy – Agátka bola princezná a Leonard Batman.

V nedeľu 4. februára usporiadal pán kaplán Pavol Skovránek stretnutie svojich priateľov a pomocníkov vo farnosti na prievidzskej fare. Prítomní na ňom boli aj jeho rodičia zo Senca, birmovný syn s rodičmi, priatelia z Novák

a Prievidze. Pozvanie dostala tiež rodina Humajová spolu so starkou Filomenou Petrášovou. O hudbu sa postarali Milan Petráš a Peter Lachký z Necpalanky, s ktorými si pán kaplán aj s radosťou zaspieval.

V stredu 7. februára sa manželom Zuzane a Martinovi Chudým v Bratislave narodila dcéra Eliška. Merala 50 cm, vážila 3770 g. Jej sestra Sárka sa už na ňu veľmi tešila.

Koncom marca a začiatkom apríla operovali Filomene Petrášovej na Očnej klinike UVEA v Martine šedý zákal. Vďaka tomu sa jej priam až neuveriteľne zlepšil zrak a vo svojich 89 rokoch nemusí nutne nosiť okuliare.

V pondelok 1. apríla oslávil Leonard Humaj 4. narodeniny. Keďže podľa vzoru Roderika Weissabela ml. začal veľmi inklinovať k bubnom, od starých rodičov dostal svoju prvú bubenickú zostavu. Vybral mu ju i „zmontoval“ samotný Roderik.

V piatok 12. apríla sa Petra Humajová zúčastnila ako pomocný dozor na literárno-dejepisnej exkurzii do Spanej Doliny. Piataci z piaristickej školy tu najskôr navštívili Historickú školu prof. Jozefa Mistrika, kde absolvovali dobové vyučovanie i turistickú vychádzku. Potom sa presunuli do Banskej Bystrice a prezreli si priestory RTVS.

V stredu 17. apríla sa v Handlovej konal koncert filmovej hudby hudobného zoskupenia CINEMATICO zo ZUS Handlová, ktoré s ponukou na spoluprácu oslovilo aj Vanessu Weissabelovú. Vďaka tomu s nimi mohla zaspievať viacero skladieb zo známych filmov ako napríklad Kruh, Gladiátor či Thousand miles. V skladbách z filmov Ako vycvičiť draka a Harry Potter si zas zahral jej brat Roderik Weissabel ml. Tento koncert si milovníci hudby mohli užiť aj 23. mája v Prievidzi.

V nedeľu 21. apríla sa v Necpaloch konali hody. Sv. omšu pri kaplnke slúžil pán kaplán Pavol Skovránek, ktorý tu v tento deň mal aj svojich rodičov. Na slávnostnom obede a neskôr i popoludňajšom posedení u Humajovcov a Filky Petrášovej sa ako tradične zišli všetci kňazi z mesta (pán farár Jozef Repko a pán kaplán Pavol Skovránek z fary; pátri Juraj Durnek, Matúš Palaj a Peter Valachovič od piaristov a otec Jozef Durkot z gréckokatolíckej farnosti), ale i rodina a priatelia. Roderik Weissabel ml. pomohol ako hudobník – bubeník aj počas popoludňajšej tancovačky na „starej ceste“.

V pondelok 29. apríla sa v Regionálnom kultúrnom centre v Prievidzi uskutočnilo odovzdávanie cien Kultúra 2023. Medzi ocenených patrila aj členka Necpalanky Peter Lachký, u ktorého bola vyzdvihnutá jeho dlhoročná tvorivá a organizátorská činnosť v oblasti populárnej hudby a organizácia prehliadok miestnych kapiel Drevosklad.

Začiatkom mája strávili rodiny Šutinská a Kovárová pár dní na dovolenke v Chorvátsku na ostrove Pag. Navštívili Plitvické jazerá a absolvovali tiež exkurziu spojenú s degustáciou v syrárni, kde vyrábajú unikátny syr Paški.

V piatok 10. mája sa uskutočnila hudobná súťaž Novácky talent. Roderik Weissabel ml. v nej spolu so skupinou STARS z prievidszkej e-Skoly získal v kategórii kapiel do 15 rokov 3. miesto. Úspešná bola aj jeho sestra Vanessa, sólová speváčka kapely Butterfly effect, ktorá sa kategórii kapiel do 18 rokov umiestnila na 2. mieste. Keď sa zhruba o týždeň 16. mája konala hudobná súťaž Kremnické laso, vysoké umiestnenia na seba ani tu nenechali čakať. Vanesska získala 3. miesto v súťaži sólových spevákov v kategórii do 18 rokov; Roderik ml. spolu so skupinou STARS 1. miesto v súťaži kapiel v kategórii do 15 rokov.

V sobotu 18. mája sa vo farskom kostole v Prievidzi konala slávnostná turíčna vigília, ktorú v spolupráci s hlavným miništrantom Lukášom Detkom a birmovancami pripravil pán kaplán Pavol Škovránok. Počas sv. omše zazneli čítania vo viacerých cudzích jazykoch (angličtina, nemčina, španielčina, francúzština, latinčina) i evanjelium v gréčtine. Spevom ju sprevádzal zbor pod vedením Matky Humajovej, ktorý práve

v tento deň slávnostne prijal nové meno – Škovránky. Z našej rodiny si v ňom s radosťou zaspievali aj Vanesska a Lenka Weissabelové, rytmus udával Roderik Weissabel ml. a vzácnym hosťom hrajúcim na klávesových nástrojoch bol Peter Lachký z Necpalanky.

V nedeľu 19. mája si Evka a Jozef Humajovci pripomenuli 40. výročie sobáša. Pri tejto príležitosti si obnovili manželské sľuby v necpalskej kaplnke za prítomnosti pána kaplána Pavla Škovránka, staršej Filomeny Petrášovej a svojich dvoch dcér – Petry a Marty. Neskôr sa rodina – už aj so synom Martinom, jeho manželkou Katkou a deťmi Agátkou a Leonardou – stretla na slávnostnom obede v reštaurácii Sabia, kde toto výročie poriadne oslávili.

V utorok 21. mája si Peter Chudý (alias Peter Šloser) na najvýznamnejšom knižnom podujatí vydavateľstva IKAR – IKARIÁDE – prevzal dve ocenenia Zlatá kniha IKAR-u za predajnosť dvoch svojich kníh: *Polícia v rukách mafie* a *Polícajná chobotnica*. Predali sa v počte viac ako 10 000 kusov.

V stredu 22. mája navštívila Petra Humajová spolu s kolegyňou Dagmar Ťragorovou a triedami 9.A a kvarta z piaristickej školy Múzeum holokaustu v Seredi. Žiaci najskôr absolvovali prednášku na tému Uteky z táborov smrti. Po nej ich priestormi múzea previedla pani sprievodkyňa, ktorá im detailne priblížila túto čiernu etapu našich i svetových dejín. Keďže v Seredi sa na mieste súčasného múzea aj reálne nachádzal pracovný tábor, v ktorom sústredovali Židov, celé toto prostredie bolo veľmi autentické a žiakov jeho návšteva zasiahla.

V stredu 29. mája sa v Slovenskom Grobe konala súťaž kapiel FRIENDLY BANDY. Roderik Weissabel ml. s kapelou STARS tu získal v kategórii do 15 rokov druhé miesto. Súťaž bola pre neho o to cennejšia, že z publika ho na nej podporovala aj jeho krstná mama Lucia Petrášová s dcérou Luckou a stará mama Janka Petrášová. Spolu s ním sa deň predtým zúčastnili aj koncertu členov poroty – učiteľov z hudobných konzervatórií z Banskej Bystrice a Topoľčian.

Koncom mája David Petráš úspešne, na samé jednotky, zmaturoval na osemročnom gymnáziu Piaristickej spojenej školy F. Hanáka v Prievidzi a získal aj titul absolvent ročníka. Dalej bude študovať všeobecné právo na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Stále sa aktívne venuje aj tenisu, v ktorom sa tento rok prebojoval až na Majstrovstvá Slovenska do Spišskej Novej Vsi a zasúťažil si tak v konkurencii tých najlepších.

V máji Filip Petráš využil svoj herecký talent a účinkoval na Bojnickom zámku v rámci prehliadky Strašidelný zámok 2024 – Spiritus Mortis. Predstavenie bolo pripravené na motívy diela Edgara Allana Poea. V júni sa k nemu pridala aj jeho brat David v rámci podujatia Rozprávkový zámok 2024 – Babičkine rozprávky. Rodní bratia v predstavení vystupovali aj ako rozprávkovi.

Začiatkom júna sa Vanessa Weissabelová stala členkou Divadelnej spoločnosti, o. z., a hneď 15. júna účinkovala ako herečka v rozprávke Čertovská škola, ktorá bola súčasťou podujatia Rozprávkový les v Handlovej. Zdá sa, že aj oblasť divadla je pre ňu priestorom, v ktorom bude môcť rozvinúť svoje ďalšie talenty, pretože jej to hneď na prvý raz šlo veľmi dobre.

V nedeľu 16. júna sa v Kostole sv. Terézie na Zapotôčkoch konala birmovka, na ktorej prijalo z rúk otca biskupa Mons. Mariána Chovanca tento rok sviatosť birmovania až 109 birmovančov. Slávnosti sa zúčastnila aj Petra Humajová, ktorú si za birmovnú mamu zavolať žiak z jej triedy Vincent Číž.

V piatok 21. júna ocenilo mesto Handlová svojich najlepších žiakov za školský rok 2023/2024. Patrila medzi nich aj Vanessa Weissabelová, ktorá získala cenu ako žiačka 2. ročníka II. stupňa ZUS Handlová.

Vanesska reprezentuje školu nielen v sólovom speve, ale účinkovala tiež vo viacerých muzikáloch (napr. 27. apríla v muzikáli Pinokio v studni zázrakov), spieva

v speváckom zbere Barborky a v Súborčeku. Na súťaži Kremnické laso v sólovom speve získala v III. kategórii 3. miesto. Na celoslovenskej súťaži v populárnom speve Novácky talent vystúpila 10. mája so skupinou Butterfly effect, ktorá získala 2. miesto v Zlatom pásme.

V sobotu 22. júna a v nedeľu 23. júna sa pán kaplán Pavol Skovránek lúčil s farnosťou Prievidza-mesto, v ktorej pôsobil tri roky. Zbor Skovránky pod vedením Maťky Humajovej si na túto príležitosť pripravil špeciálny repertoár podľa výberu pána kaplána. Jeho členovia dostali od pána kaplána i Maťky špeciálny pamätný list a Maťka aj veľkú kyticu ako poďakovanie za to, že tento zbor rozbehla. Po poslednej sobotnej „mládežke“ sa na fare konalo agapé pre mladých a na druhý deň, v nedeľu popoludní, pre celú farnosť. Tu si pri tejto príležitosti zahrála aj kapela Necpalanka v zložení Milan Petráš, Peter Lachký a Roderik Weissabel ml.

Bratia Šutinští sa aj tento rok súťažne venovali motocrossu. Mladší Marek je v seriáli Pionier cross v kategórii MX65 priebežne na 5. mieste. Starší Martin bol v kategórii MX85 priebežne na 2. mieste, ale po páde z motorky na pretekoch v Senkviaciach musel sezónu dočasne prerušiť.

Dovolenky v našej rodine sa rozbehli už koncom júna a pokračovali aj v nasledujúcom letnom období. Erika Petrášová strávila príjemný oddychový čas v Grécku, Alexander Bohó so svojou rodinou v Turecku. Šutinští navštívili Tatry a Taliansko, rodina Rastislava Petráša či Roderika Weissabela Chorvátsko.

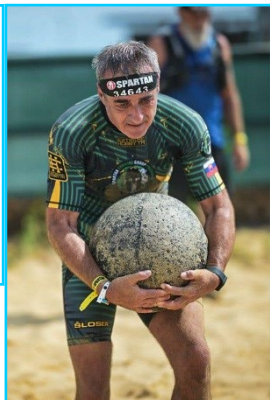

Od 1. do 2. júla pobudli učitelia prievidzskej piaristickej školy v Nitrianskom Rudne, kde mali duchovnú obnovu. Niesla sa v znamení obnovy vzťahov k sebe samým, k druhým i k Bohu. Pozornosť učiteľov však zameriavala aj na prijatie okolností, ktoré ich v živote postretnú. Duchovnej obnovy sa zúčastnila aj Petra Humajová.

Vo štvrtok 4. júla sa u Humajovcov konala redakčná rada farského časopisu Bartolomej. Členovia redakcie sa počas nej zoznámili aj s novým prievidzským pánom kaplánom Otom Dokoupilom, ktorý vo farnosti Prievidza-mesto pôsobí od 1. júla.

Peter Chudý st. sa okrem písania kníh pod autorským menom Peter Šloser začal venovať zápoleniu na pretekoch typu Spartan Race. 1. júla štartoval po prvýkrát v drese Spartan Training Group Prievidza na pretekoch Spartan Race v Samorine v kategórii Super, kde úspešne zdolal trať dlhú 12,5 km a 29 prekážok. Už predtým koncom apríla absolvoval 5 km preteky v Senici na Záhorí. 21. júla sa zas zúčastnil pretekov Young Run Prievidza ako člen štafety 4 x 5 km. S celkovým časom 00:27:49 si tu vytvoril svoj osobný rekord.

Vo štvrtok 18. júla navštívili Martina a Petra Humajové pátrov piaristov

v Nitre. Stretli sa s pátrom Jankom Hríbom a s pátrom Alojzom Orlickým, s ktorými si podebatili na rôzne témy. Potom sa s pátrom Jankom vybrali na prechádzku k hradu a do mestského parku.

Od 19. do 21. júla pobudli sestry Martina a Petra

Humajové na hudobnom festivale Verím Pane v Námestove. Bol to už jeho 33. ročník. Okrem kvalitnej hudby si tu sestry užili aj bohatý duchovný program či pútavé diskusie so zaujímavými hosťami. Po hudobnej stránke ich zaujali najmä vystúpenia ukrajinskej speváčky Mily Medvedovskej a speváčky Skyvy s Marek Szarvaš projekt.

V druhej polovici júla bola ukončená prerábka kuchyne u Humajovcov, ktorú ako architektka navrhla Silvia Kovárová a stolárskej práce v nej zrealizovalo Stolárstvo Sutinský. Hoci si Humajovci počas prerábania užili niekoľko týždňov nepohody, výsledok stojí za to.

Od 26. do 28. júla boli sestry Martina a Petra Humajové spolu s kamarátkami Lenkou Modranovou a Róbertom Kováčikom na výlete v Kroměříži. Strávili tu príjemné chvíle spojené s hudobnými či gastronomickými zážitkami. Navštívili tiež Podzámockú a Kvetinovou záhradu, ktoré sú zapísané do UNESCO.

Petra Humajová
Foto: archív rodiny

NAJKRAJŠIE BOLI PRE NÁS CHVÍLE, KEĎ SA NÁM NARODILI DETI

Je zaujímavé robiť rozhovor s vlastnými rodičmi, Evou a Jozefom Humajovcami, pri príležitosti 40. výročia ich sobáša – hlavne ak ste predmetom odpovedí na niektoré kladené otázky 😊. Ale tak nejako sme to zvládli. A pevne verím, že to, čo zaznelo, bude pre vás aspoň malým obohatením 😊!

V máji ste oslávili 40 rokov spoločného života. Ako ste sa spoznali?

Evka: Spoznali sme sa na hodovej zábave Pod Vrbičkami v Nedožeroch-Brezanoch. Bola som tam so svojou sesternicou Ivetkou, ktorá mala v Brezanoch starkú.

Jožko: Ja som v Nedožeroch-Brezanoch býval. Išiel som Evku a Ivetku po zábave vystrojiť pešo domov, do Necpál, a potom som sa Evky spýtal, či sa ešte môžeme stretnúť. (Usmev.)

Ocko, čo ťa zaujalo na maminke?

Bola pekná, veriaca, pracovala v zdravotníctve, dobre tancovala a mali sme spoločné hodnoty.

Mami, čím ťa zaujal ocko?

Bol taký normálny, žiadny ťažký frajer. Chodil do kostola, bol usmievavý, mal stálu prácu a videla som, že je obetavý. Obaja sme pracovali na smeny, takže sme vedeli, o čom to je. Síce som vždy snívala o mužovi, ktorý bude mať vlnité vlasy a on mal rovné, ale tak čo už. (Smiech.)

V období komunizmu, keď ste sa brali, bolo nutné zosobášiť sa okrem kostola aj na úrade. Ako to vyzeralo v praxi u vás?

Svadobné oznámenie nám navrhla kamarátka mojej mamy Anka Bátorová (v skutočnosti sa volala Anastázia, ale všetci ju volali Anka), ktorá robila v tlačiarňi. Vtedy na oznámení musel byť ako miesto sobáša vždy uvedený Mestský národný výbor (MNV) a kostol sa tam uvádzať nezvykol. My sme tam ale mali len vetu, že uzavrieme manželstvo 19. mája 1984 o 15:30; nebolo napísané, kde.

Najprv sme išli na MNV a potom sme sa pešo presunuli do prievidszského farského kostola, kde sme mali sobáš so sv. omšou. Sobášil nás pán dekan Hromada, rodák z Brezian; družbom na svadbe bol Ivan Flimel, v súčasnosti redemptorista, a čítanie nám čítal Roman Seko, ktorý je dnes tiež už kňazom.

Zobrali sme sa po deviatich mesiacoch chodenia a svadobnú hostinu sme mali na Žabníku v reštaurácii Stadión (dnes je na tom mieste športová predajňa). Hrala nám kapela Eutit.

Prvé roky vášho manželstva boli spojené s prestavbou domu. Ako ste zvládli toto obdobie?

Bolo to dosť náročné. Zostali sme bývať v Necpaloch a bývali sme hore v bývalej detskej izbe. Keď sa nám narodila najstaršia dcéra Peťka, začali sme prerábať. Možno aj vďaka neustálej prítomnosti robotníkov v dome sa Peťka naučila dosť skoro rozprávať. Bola v postieľke, okolo chodili robotníci s fúrikmi a ona s nimi stále komunikovala. Ráno o pol ôsmej sme už bývali spolu na piesku pred domom – hladné, smädné, ale piesok jednoducho ráno musel byť. (Smiech.)

Pri prestavbe nám veľa pomáhal ujo Peťo, ktorý k nám chodieval aj so Silvinkou a Veronikou. Ujo Milan nám zas robil elektriku. No a najdôležitejší bol, samozrejme, starý Peter, ktorý sa prestavby chopil ako murár a zhaňal aj robotníkov. Veľa nám

pomáhal tiež jeho brat Kamil. Ten vedel spraviť všetko – aj to, čo nikto iný nie. (Smiech.) Najlepšie bolo, keď sa so starkým na niečom nezhodli a vymieňali si názory. Niekedy bola tá výmena názorov dosť ostrá, ale riešenie vždy našli a potom si spolu veselo zaspievali. (Smiech.) V rámci možnosti nám pomáhal aj starký Jožko z Brezian, ktorý vždy púšťal výtah voziaci materiál a robotníkov na strechu.

Prestavba trvala zhruba jedno leto. Za ten čas sa spravila hrubá stavba a potom sa už postupne dokončievali ďalšie veci.

A postupne sme do vášho života prichádzali aj my, vaše deti. Čo sme vám doň priniesli?

Radosť, požehnanie... Snažili sme sa vychovávať vás čo najlepšie a potom sme sa tešili z toho, ako ste postupne naberali skúsenosti. Boli ste poslušní, nebyvali ste ani nejako často chorí... Chodievali sme spolu na prechádzky, ale veľa ste sa hrávali aj sami na dvore alebo so sesternicami. Maťo to mal trochu ťažšie, lebo v Necpaloch bol sám medzi dievčatami.

U Peťky sa učiteľské schopnosti prejavovali už v detstve – vedela vždy „zaveliť“. A „velila“ hlavne starkému ☺ – aby nespal, keď sa má s ňou hrať, alebo aby išiel z oslavy domov, keď už je čas. Musela mať vo všetkom jasno. A tak napríklad skúšala, aký horúci je stroj, keď na ňom ocko pečie oblátky a priložila naň celú dlaň, pričom sa riadne opálila. Už od malička všade vymýšľala rozprávky – ešte aj keď sa kúpala vo vani: „Bolo raz jedno mydlo. Stretlo sa so šampónom a rozhodli sa, že sa budú kamarátiť...“ (Smiech.) A odkedy sa to naučila, neustále veľa čítala.

Maťo bol naším asistentom, keď bola Maťka malá – pri krmení hlásil, kedy si odgrgla; sledoval ju, ako sa kupe... Rád chodil v gumákoch po potoku a potom sme ho museli z neho vyťahovať, keď sa niekedy „zasekol“ v bačorine. Z obdobia, keď bol starší, si spomíname hlavne na jeho chodenie na diskotéky. Našťastie bol väčšinou šofér, ale biele auto mal aj tak v nedel'ňu ráno zvyčajne pooblievané červeným vínom. A potom na ňom išiel do kostola ☺. Vždy sa zaujímal o počítače a mobily. A keďže nikdy nemal nejaké najnovšie „vychytávky“ (nemali sme na to peniaze), v prítomnosti jeho kamarátov sme mu ani nemohli volať, lebo sa sťažoval, že pred nimi s tým mobilom, ktorý má, vyzerá ako blbec. (Smiech.)

Maťka sa odjakživa tešila zo života. Nechodila do predškoly, tak často navštevovala susedov. Kamarátila sa so všetkými tetami v autobuse – keď sa jej nechcelo ísť na hudobnú, stačilo jej povedať, kto stojí na zastávke a už bežala. Už v detstve sa vždy snažila starať o chorých – strihala papiere akože na „liečiky“ a dávala ich chorým na stôl, že ich majú užiť, aby vyzdraveli. Vždy pekne spievala, rada tancovala, tešila sa do školy... A bola vernou spoločníčkou Maťa pri jeho výmysloch, napríklad pri vození sa na bicykloch v potoku, pri stavbe bunkrov, chove zvierat a podobne. (Smiech.)

Prežiť 40 rokov spoločného života nie je len tak. Mali ste v manželstvách vašich rodičov pekný príklad spoločného života? Čím vás inšpirovali?

Evka: Áno. Pracovitosťou, tým, že všetko malo svoj poriadok, aj sme sa s nimi veľa nasmiali... Nikdy som ich nepočula nadávať a vedeli pomôcť aj druhým bez ohľadu na to, kto to je. Privádzali nás svojím príkladom k Bohu.

Jožko: Áno. Rozumeli si aj napriek väčšiemu vekovému rozdielu (12 rokov). Boli pracovití, postavili sme spolu nový dom – ja som bol najstarší, tak som tam najviac

pomáhal, lebo už som vládal držať lopatu. (Smiech.) A tiež boli veriaci.

Ktoré chvíle vášho spoločného života boli pre vás najnáročnejšie?

Evka: Asi hlavne obdobie po havárii v roku 2016. Išli sme s Matkou na otočku do Brna a pri predbiehaní kamióna prišlo ku kolízii a skončili sme mimo cesty. Vtedy sme veľmi cítili Božiu pomoc aj pomoc Panny Márie. Dobrí ľudia nám hneď pomohli tiež. My s Matkou sme boli jednu noc na pozorovaní v nemocnici v Uherskom Hradišti a ocko ležal v nemocnici v Zlíne 23 dní. Vnímame to ako zázrak, že sme to prežili a po určitej dobe sme mohli normálne nastúpiť do práce a dožili sme sa aj šťastného dôchodku. (Usmev.)

Co za tých 40 rokov považujete za najkrajšie?

Obdobie, keď sa nám narodili deti; keď sme sa ako – aj širšia – rodina stretávali; keď boli rodinné oslavy, spievalo sa, rozprávali sa vtipy do neskorých nočných hodín... A potom keď nám do rodiny pribudli vnúčatka – najskôr Agátka a potom Leuško. Agátku som po narodení aj ošetrovala, lebo som práve bola v práci. Páčilo sa nám tiež obnovenie manželského sľubu – po 30 rokoch v kostole u piaristov s pátrom Jankom Hříbom a po 40 rokoch v nexpalskej kaplnke s pánom kaplánom Paľkom Skovránkom.

Aký recept na manželstvo by ste ponúkli tým, ktorí sú – podobne ako vy – odhodlaní vydržať?

Aby boli pracovití, skromní, aby v nich bola добрota a určite aj viera v Boha, trpezlivosť, aby chodili na spoločné prechádzky... Aby sa jednoducho mali radi. (Usmev.) My sme nad tým nikdy príliš „nefilozofovali“, žili sme v odovzdanosti to, čo prišlo. A s Božou pomocou sme to zvládli.

Za rozhovor ďakuje a ešte veľa krásnych spoločných rokov želá dcéra Pet'ka

BLAHOŠLAVENÍ PLAČÚCI

Spišský biskup František Trstenský na tohtoročnej mariánskej púti v Levoči povedal aj nasledujúce slová: „Ani na našom milovanom Slovensku nie sme ešte stále navyknutí hovoriť o radosti z našej viery. Ježiša Krista však nemožno prinášať s pohrebnými rečami. Majme radosť z evanjelia! Naše Slovensko nepotrebuje smutných, ale horlivých a radosných hlásateľ'ov, ktorí sami zakúsili Kristovu radosť!“

Nie je potom v rozpore s biskupovými slovami to, čo hlásal Ježiš – blahoslavení plačúci? Prečo v blahoslavenstvách, ktoré sú súčasťou jeho „reči na hore“, tak veľmi vyzdvihuje smútok? Jacques Philippe, autor knihy o blahoslavenstvách s názvom *Šťastie, kde ho nečakáš*, má na to odpoveď.

Utrpenie

Utrpenie – väčšie či menšie – je súčasťou života každého človeka. Každý sa musí popasovať s trápením, ktoré mu spôsobujú životné okolnosti, druhí ľudia a často aj on sám.

Trpieť musel aj Ježiš, pretože inak by o sebe sotva mohol tvrdiť, že je človekom. Ale práve v ňom to utrpenie nabralo nový rozmer. Svojím zmŕtvychvstaním nám ukázal, že aj všetko to zlé môže mať pozitívny záver. „A pretože sám prešiel skúškou utrpenia, môže pomáhať tým, ktorí sú skúšaní.“ (Hebr 4,15) Stal sa

utešiteľom. A všetky naše slzy sa stali predmetom jeho útechy.

Slzy

Ktoré slzy dokáže Boh utešiť? Áno, úplne spokojne môžeme povedať, že všetky. No predsa len, rozmeňme si túto tematiku tak trochu „na drobné“. Pretože nie sú slzy ako slzy a nie je útecha ako útecha. A preto môžeme rozpoznať:

Slzy ľútości – sú súčasťou uvedomenia si našej viny a hriechu. Očist'ujú a oslobodzujú naše srdcia. Vďaka nim môžeme pocítiť Pánovo nekonečné milosrdenstvo. Nespočívajú len v nejakom „citovom vzplanutí“. Ich podstata spočíva skôr v úprimnom uznaní svojich chýb a v snahe zmeniť sa.

Slzy súcitu – sú súčasťou našej lásky k iným. Ak náš súcit s druhými nezostane len na úrovni pocitu, ale pretaví sa do skutočnej pomáhajúcej lásky, vyvolá v nás radosť z toho, že môžeme iných milovať a aj to praktickou pomocou prejavíť.

Slzy lásky – vychádzajú z lásky Boha k človeku a človeka k Bohu. Niekedy človeka zasiahne Božia nežnosť natoľko, že nie je možné ich zadržať. Ľudia, ktorí plačú slzami lásky, nimi neplačú nad sebou, ale nad ľudským utrpením. Plačú, pretože Boh nie je dostatočne milovaný.

Slzy žiaľu – vyplývajú z bolestných skúšok, ktoré nás v živote stretajú. Ich dobrodením je, že nám odhalia mieru našich hraníc a naučia nás nedôverovať sebe, ale Bohu. Lepšie si uvedomíme, aké dôležité je v ťažkých chvíľach modliť sa jeden za druhého. A tiež nám pomáhajú porozumieť iným v ich skúškach. „Ak Boh niekedy dovolí, aby sme prechádzali bolestným obdobím, je to preto, aby sme spoznali svoje hranice a úbohosť, ale ešte viac preto, aby nám pomohol pochopiť ostatných, aby sme ich viac neposudzovali zvonku, ale získali vnútornú blízkosť s tými, ktorí sú skúšaní,“ píše Jacques Philippe.

Útecha

Nech nás v živote postretne čokoľvek, v prvom rade je potrebné hľadať útechu v Bohu. Niekedy sa jej nedočkáme, pretože ju príliš hľadáme u ľudí. Pomocou druhých nemáme opovrhovať, ale nemáme si ju ani vynucovať - vyčítať iným, že nás nepochopili alebo že nám nepomohli tak, ako sme čakali.

Sú chvíle, keď Boh dopustí, aby sme pomoc u druhých nenašli. Ale je to len preto, lebo sa našej útechy chce ujať on sám. V takých chvíľach je dobré zostať ticho, vytrvať v modlitbe, hľadať úľavu v slovách Písma, kontemplanovať kríž. A útecha časom príde. Možno však nebude vyzerat' ako vyriešenie nášho problému. Bude spočívať v čomsi inom – v uvedomení si toho, že všetko, čo sme prežili a javilo sa nám ako zlo, je pre nás vzácnym darom. A vďaka tomu vstúpime do vzdávania vďaky.

Ak prijmeme od Boha posilu, aj my sami sa stávame tešiteľmi pre tých, ktorí to potrebujú. Väčšina ľudí prahne viac po povzbudení ako po výčitkách. „Byť kresťanom neznamená, že máme iným neustále kázať o morálke,“ píše Jacques Philippe, „ale oveľa viac to znamená skláňať sa s láskou a milosrdenstvom nad zármutkom sveta, navracat' dôveru a nádej.“ A dodáva: „Ak budeme naplno žiť podľa blahoslavenstiev, stanú sa z nás utešitelia pre všetky zlomené srdcia.“

No povedzte – nie je už len toto dôvodom na radosť ☺?

Prípravila: Petra Humajová

(Spracované podľa knihy J. Philippa: Stástie, kde ho nečakáš.

Slová z homílie biskupa F. Trstenského sú upravené, krátené.)

Obrázok: <https://crismhom.org/oracion-ecumenica-18-noviembre-el-amor-inquebrantable-entre-dios-y-nosotros/>

TAJNIČKA

„Aby sa človek mohol zmeniť, musí ho niekto...“ (Pavel Kosorin)

1.		5.									3.							
2.				2.														
3.	11.																	8.
4.																		17.
5.			13.															
6.	1.										6.							
7.																		
8.																		12.
9.	14.																	7.
10.	4.	10.	16.															

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17.

1. Akú masku mal Leonard Humaj na karnevale v Lazanoch? – Priezvisko profesora, podľa ktorého sa volá Historická škola v Španej Doline.
2. Názov pretekov, na ktorých začal súťažiť Peter Chudý st. – iniciálová skratka združeného pomenovania základná umelecká škola.
3. V Seredi je Múzeum ... – meno prvorodenej dcéry Zuzany a Martina Chudých.
4. Názov prehliadky miestnych kapiel, ktorú organizuje Peter Lachký – názov očnej klinike, kde operovali Filomene Petrášovej sedý zákal.
5. Názov najvýznamnejšieho knižného podujatia vydavateľstva IKAR – krstné meno jedného z bratov Petrášovcov, ktorý účinkoval na podujatí Strašidelný zámok.
6. Ocenenie Zlatá kniha IKAR-u sa udeľuje za ... kníh. – Domácke meno Roderika ml.
7. Cirkevná slávnosť, ktorá sa konala 16. júna na Zapotôčkoch – Humajovci v júli prerábali ...
8. Nový názov Mládežníckeho zboru z farského kostola – krstné meno kňaza, ktorý tento zbor založil.
9. České mesto, ktoré v júli navštívili sestry Humajové – krstné meno staršieho z bratov Šutinských, ktorý musel dočasne prerušiť sezónu v motocrosse kvôli zraneniu.
10. Citoslovce, ktorým vyjadrujeme, že sa nám niečo páči – kostol, vedľa ktorého je gymnázium, ktoré navštevoval David Petráš, sa podľa príslušnosti k reholi volá ...

Petra Humajová

OSEMSMEROVKA

„Prečo si nešiel na pohreb Johnovej druhej manželky?“
„Aby som ti pravdu povedal, hanbím sa. On ma pozval ... (tajnička 2 5 3 1 2 4 4 3 3).“

G	B	D	R	S	U	M	Z	I	N	I	M	E	F	U	J	A	R	A	U
O	I	O	N	Á	Z	N	A	K	K	A	T	A	S	T	R	O	F	A	G
L	E	P	T	A	D	L	O	H	R	I	E	V	A	Č	O	K	Ž	Z	A
I	L	R	D	R	Ý	N	Á	S	L	E	D	O	K	A	C	N	I	M	I
E	I	E	U	J	K	M	U	I	R	Ó	T	A	N	A	S	B	N	Í	C
R	D	D	H	A	A	F	A	K	T	O	R	T	Á	N	O	P	A	S	N
S	L	A	R	I	A	D	I	T	E	Ľ	Ý	A	E	R	E	Z	E	Ň	E
U	O	J	O	C	R	A	R	O	K	S	Ň	Ž	D	A	T	E	K	U	C
M	K	Z	Č	Á	A	J	K	O	A	A	I	C	Á	R	T	S	U	L	I
Z	I	T	N	T	J	N	R	K	B	E	G	H	U	R	K	O	T	E	L
I	R	N	Í	S	E	Í	N	N	E	N	T	N	A	R	V	O	L	O	
N	Á	E	K	I	Ň	N	Í	K	N	O	O	B	H	A	J	C	A	O	E
A	B	N	Z	P	D	M	A	E	V	A	R	P	O	P	R	A	Š	O	K
M	Y	O	K	A	R	D	R	E	H	B	A	A	M	É	R	T	O	E	Š
U	R	P	S	A	T	Á	L	E	A	Ó	N	P	E	R	E	P	Ú	Ť	N
H	I	O	K	R	L	A	A	V	Á	R	T	A	Z	P	I	P	E	T	A

BAŇA, BIELIDLO, CÍN, CUKETA, DOPREDAJ, DROBIZG, DÝKA, FAKTOR, FEMINIZMUS, FUJARA, GENERAL, GOLIER, HROZIENKO, HUMANIZMUS, IGNORANT, ILUSTRÁCIA, JADRO, KARMÍN, KATASTROFA, KOREN, LEPTADLO, LETOKRUH, LICENCIA, MINCA, MYOKARD, NÁSLEDOK, NAZNAK, NOVELA, OBHAJCA, OHRIEVAC, OĽOVRANT, Oponent, OSADNÍK, OŠTEP, PEREPUT, PIPETA, PISTACIA, POPRAŠOK, REZEN, RIADITEĽ, ROBA, ROCNÍK, RYBARIK, SANATORIUM, SAPONÁT, SEKUNDÁR, SNEŽIENKA, TRÁVA, TRÉMA, VACOK

Maťka Humajová

„Manžel so mnou zaobchádza horšie ako s naším psom...“ ponosuje sa Gabriela.
„Nechce ti kúpiť ani retiazku na krk?“

Starší manželský pár sleduje v televízii lúboštný film.
„Len sa pozri, ako ju má rád,“ vraví žena s povzdychom.
„A nezaujímá ťa, koľko mu za to zaplatia?“ ohradzuje sa muž.

„Otec, je Červené more naozaj červené?“
„To neviem, synak, nemáš ľahšiu otázku?“
„Tak dobre, je Mŕtve more naozaj mŕtve?“

ZA BOŽKOU A TONKOU...

Na prelome starého a nového roka nás navždy opustili dve vzácne ženy – 22. decembra 2023 to bola Božena Humajová, 7. januára 2024 Antonia Sovčíková. Obe sa napriek neľahkému životu dožili vysokého veku. Obe odišli nečakane, no pripravené. Nezabúdali totiž deň čo deň naplňať každý okamih, ktorý im bol daný, modlitbou a láskou. Život bol pre nich dar.

Božka

Božka Humajová sa narodila 9. januára 1931 v Trebichave a bola to moja stará mama. Od detstva si ju pamätám ako srdečnú a pokornú ženu, ktorá by druhým najradšej dala i to posledné, čo mala.

Život sa s ňou nemaznal. V mladom veku prišla o svoju druhorodenú dcéru Beátku, ktorá nešťastne podbehla pod kolesá auta. Možno i preto bola často až prehnane úzkostlivá a plná strachu – bála sa, aby sa ešte niekomu nestalo čosi podobné.

Utechu a silu nachádzala v modlitbe. Deň čo deň kráčala v Brezianoch do kostola – a keď už nevládala, stálymi spoločníkmi jej boli Televízia LUX či Rádio LUMEN. Prosila za všetkých a obetovala sa do posledného dňa.

Zomrela deň po tragickej streľbe v Prahe. Večer ešte sledovala zábery z miesta tragédie – a ráno sa už aj ona pobrala na miesto, kde sa končí všetka bolesť a krivda... Jej požehnaný, láskou k Bohu a druhým naplnený 93-ročný život i spôsob smrti (rýchly, pri vedomí bola naposledy doma) sa mi dostal do ostrého kontrastu s násilnou smrťou mladých ľudí, ktorí mali život ešte pred sebou... „Vymodlila“ si všetko. Ešte aj krásne slnečné počasie na deň pohrebu.

A takisto „stihla“ všetko. Aj rodinné stretnutie v júli predchádzajúceho roka, kam prišli úplne všetci členovia rodiny; aj spievanie kolied, ktoré si – ako mi rozprávali bratanci – začala pospevovať už 8. decembra, na sviatok Neпоškvrneného Počatia Panny Márie. Vianoce už síce slávila v nebi – ale pripravovala sa na ne po celý svoj život. Bohu vďaka za všetko!

Tonka

Tonka Sovčíková bola krstnou mamou mojej maminy. Narodila sa 18. októbra 1835 v Necpaloch nad Nitrou a bola presne o rok, mesiac a deň mladšia ako moja starká Filka. Poznali sa od detstva, a keď sa stali kmotrmi, ich vzťahy sa ešte viac utužili.

Krstná mama, ako sme ju všetci volali, tiež nemala ľahký život. O manžela prišla náhle po 13 rokoch manželstva a na výchovu svojich 3 detí zostala sama. V tom čase si ešte dokončievala školu, ale rodina jej pomohla a ona sa nevzdala. Dokonca si spravila aj vodičák, kúpila si trabant a vozila deti na výlety.

Kde bolo treba pomôcť, tam bola ona prvá. Mala v sebe veľký dar útechy. Ktokoľvek v rodine zomrel – či to boli starkini súrodenci, manžel, syn..., bola u nás prvá, aby jej bola oporou.

Poplakali si spolu, pomodlili sa a strávila so starkou čas až do večera. A ak bolo treba, chodila aj v nasledujúce dni. Nebolo jej ľúto obetovať svoje vlastné pohodlie, ak sa bolo treba postarať o iných... Keďže pochádzala z 12 detí a viacerí jej súrodenci už zomreli, obetavo „obiehala“ i cintoríny a starala sa o ich hroby, hovoriac, že to nemá kto iný urobiť...

Pravidelne sme sa stretávali v kostole. Dokonca aj naše posledné stretnutie pár dní pred jej smrťou sa odohralo tam, keď ma so širokým úsmevom na tvári púšťala pred seba do radu na sv. prijímanie...

Podobne ako Božka, aj ona „stihla“ všetko. Aj narodenie svojho najmladšieho právnicka, ktorého si ešte popestovala, o čom mi nadšene rozprávala... Aj oslavu starkiných menín 27. decembra, kde sa s ňou stretla celá naša rodina. Deň pred jej meninami ju odviezli do nemocnice pre ťažkosti s dýchaním... A v noci zo 6. na 7. januára odišla k Pánovi. Som si istá, že i jej smrť bola „vymodlená“.

Božka a Tonka... Dve vzácne ženy našej rodiny... Spoznali sa u nás a aj keď sa nestretávali často, mali sa rady. Okrem neľahkého údely ich spájala obeta, pokora, láska k druhým a najmä k Bohu. Keď sme sa Tonky pred pár rokmi v rozhovore do Mane pýtali, čím je pre ňu viera, odpovedala: „Všetkým. Všetko v živote som zvládla len s Božou pomocou.“ Božka na otázku o tom, čo je pre ňu v živote najväčšou radosťou, odpovedala v podobnom duchu: „To, že všetci členovia našej rodiny chodia do kostola a že sú veriaci. A o to aj prosím, aby sa nikdy nepustili Pána Boha, pretože Pán Boh ich neopustí.“

Nech odpočívajú v pokoji... A orodujú za nás!

Petra Humajová

TAJOMSTVO DOBRÉHO ČLOVEKA

(Príhovor pána kaplána Pavla Škovránka na pohrebe Antónie Šovčíkovej 11. januára 2024)

Milovaná rodina, drahí bratia a sestry, všetci, ktorí ste tu na tomto mieste i ktorí tu nemôžu byť, no boli by tu veľmi radi – pri tejto milujúcej žene, pri tejto milujúcej duši, ktorá sa teraz na nás tam zhora usmieva!

Prečítam vám na úvod príbeh od Bruna Ferrera, ktorý sa volá Tajomstvo dobrého človeka:

Bol raz jeden taký dobrý a nesebecký človek, že Boh sa rozhodol odmeniť ho. Zavolať anjela a povedal mu, aby išiel za človekom a opýtal sa ho, čo by si priať. Vraj mu splní akékoľvek želanie.

Anjel sa tomuto láskavému mužovi

zjavil a oznámil mu dobrú správu. Láskavý muž však odvetil: „Ja som šťastný! Už mám všetko, čo si pražem.“

Anjel mu vysvetlil, že voči Bohu treba byť ohľaduplný. Ak chce niekoho obdarit', je lepšie dar prijať.

Láskavý muž odpovedal: „Dobre teda. Chceme, aby sa každý, kto ma stretne, cítil dobre. Ale ja o tom nechcem vedieť.“

Od tej chvíle kadiaľ láskavý muž prešiel, tam vädnúce kvety znova ožili; chorí sa uzdravovali; nešťastným sa ich ťažké bremeno nieslo ľahšie; tí, čo sa hádali, šírili pokoj a tí, čo mali nejaký problém, ho dokázali vyriešiť.

Lenže toto všetko sa dialo mimo neho, za jeho chrbtom, bez toho, aby sa o tom dozvedel. Nebol pyšný na dobro, ktoré vykonal, ani nemal nijaké očakávania. Nevedomý a spokojný kráčal láskavý muž svetom a rozdáva šťastie.

Milovaní priatelia,

tento príbeh, ktorý bol o tajomstve dobrého človeka, je aj príbehom o tajomstve jednej dobrej, zázračnej, milujúcej, milovanej ženy. Našej farničky, obyvateľky. Ženy, ktorá chodila po tomto svete s úsmevom na tvári. Vädnúce kvety pri nej oživali; ľudia, ktorí sa trápili, zrazu mali vyčarený úsmev na tvári, ani nemusela nič povedať. Kadiaľ prešla, tam bolo cítiť dotyk Boha.

Lúčime sa teraz s človekom, pre ktorého som vybral aj toto špeciálne evanjelium. Jedno sme si vypočuli v kostole o desiatej, keď bola svätá omša za jej dušu. Chceme vám povedať, že počas celej sv. omše som mal obrovskú istotu, že sa má dobre. Po celý čas som mal pred sebou jej tvár, ktorá bola vysmiata a spokojná a ďakujúca za to, že sa uskutočnil tento najväčší skutok lásky, ktorý my môžeme pre dušu tu, na zemi, urobiť. Celé nebo jasalo, celé nebo malo v tej chvíli otvorenú náruč! Lebo v nebi bola Antónia.

A toto evanjelium, ktoré sme si teraz pred malou chvíľou vypočuli, sa nesie pod názvom: „Som tichý a pokorný srdcom.“ To platí aj pre ňu. „Som tichá a pokorná srdcom.“ Ona v živote nemusela kričať: „Haló, som tu! Pozerajte sa na mňa! Sústreďte sa!“ Ona v pokore milujúceho srdca robila všetko, čo dokázala.

Antónia, ktorá sa narodila 18. októbra 1935 v Necpaloch, sa narodila na sviatok sv. Lukáša. To je jeden z prvých momentov, kedy sa začal život a tajomstvo dobrého človeka; nie len na podklade prečítaného príbehu, ale na podklade jej života. Narodila sa na sviatok sv. Lukáša, ktorý je patrónom všetkých lekárov; tých, ktorí uzdravujú. Nie je to náhoda. Aj ona bola lekárom tu, na zemi, svojou prítomnosťou.

Bola siedma z dvanástich súrodencov. Sedmička je v našom cirkevnom ponímaní znakom plnosti, dosiahnutia dokonalosti. Antónia bola dokonalým človekom. Bola siedma. Tiež to nie je náhoda.

Vyštudovala popri práci ekonomickú školu. Tú ekonomiku potom robila počas celého svojho života. Rátala. Nie peniaze, nevenovala sa nejakým špeciálnym faktúram. Rátala duše, ktoré získavala pre nebeské kráľovstvo.

A to je odkazom aj pre vás, drahá rodina. Ja som Antóniu spovedával. Nebudem teraz vyťahovať nič zo svätej spovede, lebo som zaviazaný mlčanlivosťou, môžem však povedať to, čo mi hovorila mimo spovede: „Nadovšetko milujem svoju rodinu. Každého jedného z nich. A položila by som za nich život.“

Toto hovorila aj o svojich priateľoch. Hovorila to o všetkých obyvateľoch Necpál, celej Prievidze. O všetkých ľuďoch, s ktorými sa stretávala počas svojho života. Tak, ako to zaznelo aj v príbehu, vždy mi vravievala: „Pán kaplán, ja

nechcem nič špeciálne, iba lásku. Aby bola medzi ľuďmi.“

Tajomstvo dobrého života človeka pokračovalo ďalej. Ako tridsaťtriročná ovdovela, zostala na výchovu detí úplne sama. Kto mal tridsaťtri rokov, keď zomrel na kríži? Ježiš Kristus. Ten, ktorý si ju teraz zobral do milujúceho náručia. Zas ďalší z bodov, ktorý nie je náhoda.

Mala veľký dar útechy. Keď niekto v rodine zomrel, ona bola prvá, ktorá prišla za pozostalými a zároveň si s nimi poplakala, utešila ich, pookriala s nimi, povzbudila ich svojou prítomnosťou – a čo bolo najpodstatnejšie, pomodliła sa. Lebo bojovala za duše; lebo chcela, aby sa každá duša dostala do neba. A potom s týmito pozostalými ľuďmi strávila toľko času, koľko len chceli. Chytila do ruky mocný nástroj – ruženec – a začala sa modliť: korunku Božieho milosrdenstva a následne svätý ruženec. Preto aj dnes máme na jej rakve rozprestretý obrovský ruženec. Každé jedno zrnko, ktoré je na ňom, bolo obetované za zosnulých, ale aj za živých – za vás, drahá rodina, ako to často opakovala.

Neustále sa starala o hroby svojich príbuzných, aby na nich bolo všetko v poriadku. Chcela, aby aj to vonkajšie bolo na oslavu Boha. Každý deň sa snažila chodiť do kostola. Ráno chodila k piaristom. Keď bola sv. omša o dvanástej u nás vo farskom kostole, sedela v prvej lavici – s otvorenou náručou a otvoreným srdcom. Teraz naposledy cez Vianoce, keď som ju tam videl, žiarila – aj navonok. Bola oblečená v ružovom. Mala ružovú čiapku, ružovú bundu. Ešte som jej aj hovoril, že aká je mladíčka. A ona mi odpovedala:

„Lebo sa tak cítim.“ Milovala človeka, milovala duše. Bola milujúcou ženou.

Rada rozprávala o svojich vnúčatách, rada rozprávala o svojich pravnúčatách. Aj o tom najnovšom, ktorého sa ešte dožila, ktoré mohla pohladit' po tvári a zároveň požeňať. Žena, ktorá bola basketbalovou fanúšičkou – mnohí by to na ňu nepovedali. Chodila na zápasy, povzbudzovala svojho vnuka. A povzbudzovala ho aj svojím životom. Ona sa počas tých zápasov modliła. A modliła sa počas všetkých životných zápasov za všetkých, ktorí zápasili. Nie len v športe. S čímkoľvek. Tak, ako sme už spomínali.

Co mala rada? Kde pookriala? Rada chodila do prírody. Teraz tu má prírodu sprítomnenú týmito nádhernými kvetmi, ktoré voňajú jej životom, jej prítomnosťou. Milovala turistiku. Preto sa nevzdávala a bojovala aj napriek prekážkam. A aj keď sa mala ťažko, kráčala. A keď sme sa jej spýtali, čo rada robí, vždy odpovedala: „Ja robím všetko rada. Nevyberám si. Robím všetko to, kam ma Pán Boh zavedie. Robím všetko to, čo môžem, čo dokážem.“

Na nikoho nepovedala krivé slovo. Nikdy. A keď sa možno aj niekedy stala nejaká drobnosť, nejaká kritika, ona to ihneď oľutovala, chytila si ústa a povedala: „Všetko to odo mňa nech ide preč.“ Radšej si zobrala tie ťažoby človeka na seba.

Žena, ktorá bola milá. Žena, ktoré vedela povzbudiť. Žena, ktorá bola nadšená z čítania kníh – aj kníh života. Žena, ktorá milovala skutočne ľudí a bolo to vidno

na jej správaní k iným. Bola ochotná pomôcť, bola milá a rada sa smiala.

Preto, milovaní bratia a sestry, čo môžeme urobiť my? Máme sa usmievať – celým srdcom. Máme ďakovať za život takejto skvelej svätej ženy, ktorá si v živote zaslúžila len to dobré. Máme sa teraz za ňu modliť. Máme sa prihovárať za jej dušu. Máme za ňu slúžiť sv. omše. Máme robiť to, čo robila počas svojho života ona, lebo to si aj priała – aby v tom pokračovala rodina, ako to vždy opakovala. Priała si, aby to robili aj všetci obyvatelia Necpál a oslavovali Boha svojou prítomnosťou.

Robte, drahí bratia a sestry, vždy to, čo dokážete. Verte tomu, že takýmto spôsobom prinášate veľmi veľa ovocia. A robte tak aj na príhovor Antónie Sovčíkovej, s ktorou sa dnes lúčime. Nie naposledy. My sa s ňou ešte stretneme, ak budeme chcieť. Ale až v nebi. Ona nás už čaká.

BOŽIE SLOVO PREMIĚALA NA SKUTKY

(Príhovor na pohrebe Boženy Humajovej, ktorý napísal jej zať Peter Chudý)

Vážená smútiaca rodina, vážené smútočné zhromaždenie!

Prežívame čas vianočný. Chvilé, ktoré majú znamenať pohodu, stretnutie najbližších a radosť. Osud nám však počas týchto Vianoc nedoprial tešiť sa tak, ako by sme chceli. Do našich srdc vkročil smútok. Skúste si v tejto chvíli vy, ktorým bola naša drahá zosnulá Božena Humajová matkou, starkou, prastarkou, sestrou i švagrinou, spomenúť na jej tvár a zotrvať v tichej spomienke pri krátkom zmapovaní jej života.

Božena Duračková. Takým menom ju privítal svet, keď sa 9. januára 1931 ozval jej plač v malebnej dedinke Trebichava neďaleko Bánoviec nad Bepravou. Prežila v nej mladosť spoločne s rodičmi a štyrmi súrodencami. Z rodnej obce jej cesta viedla do Trenčína, kde začala pracovať v odevných závodoch. Počas toho obdobia sa zoznámila s Jozefom Humajom, ktorému v roku 1956 povedala svoje manželské áno.

Potom už život písal ich príbeh spoločne a do neho patrili predovšetkým ich deti Jozef, Beátka, Vierka, Milan a najmladšia Monika. Božena bola od detstva vychovávaná v kresťanskom duchu, ale aj život s Bohom pozná chvíľky zatmenia. Jej milujúce materinské srdce dostalo krutú ranu, keď si Pán Boh k sebe povolal jej dvojročnú dcérku Beátku, ktorá tragicky zahynula pod kolesami nákladného áuta.

Život plynul, hodiny ukrajovali z dní, roky pribúdali a s nimi pribúdali aj počet členov rodiny. Synovia priviedli do rodiny nevesty Evku a Alenku a dcéry zaťov Alexandra a Petra. Z Boženy a manžela Jozefa sa postupne stali starí rodičia, radosť v rodine rástla s pribúdajúcimi vnúčatami.

Človek má dojem, že život je len o pekných veciach. Ale prišiel 26. máj 1998, keď pani Božena stratila milovaného manžela, deti otca a vnúčatá starého otca. Ocitla sa bez manžela, ale neostala sama. Bola obklopená rodinou a vždy sa

tešila, keď ju prišli navštíviť jej deti, vnuci, pravnúčatá alebo susedia a známi.

Počas celého života zachovávala Božie slovo a premieňala ho na skutky. Jej dobrota, priateľskosť a obetavosť sú len niektoré prívlastky, ktoré si vyslúžila od svojich najbližších i tých, ktorým odovzdávala svoju lásku a pohostinnosť. Celá rodina a priatelia si ju pamätajú ako poštárku. Po odchode do dôchodku sa neúnavne venovala záhrade, domácim prácam a aj niekoľko dní pred odchodom z tohto sveta aktívne pomáhala pri lúpaní orechov.

Celý život sa prihovárala v modlitbách k Bohu, milovala ho, a preto v posledných rokoch života, ktorý jej priniesol niekoľko zdravotných problémov, nemala strach zo smrti. Život našej drahej zosnulej sa naplnil tri dni pred Vianocami a stal sa v niekoľkých minútach krehkým ako kvet v decembrovom mraze. Telo už nevládalo ďalej bojovať a v čase, keď sa väčšina z nás pripravovala na cestu do práce, ona doma, držiac sa za ruky s dcérou Monikou, odchádzala ticho na cestu k nášmu Pánovi.

Vážená smútiaca rodina, vážené smútočné zhromaždenie!

Hodiny nám odkrajujú posledné minúty lúčenia a my, ponorení do ticha, premýšľame: o tom, čo sme stratili, ale i o tom, čo zostane navždy v nás. V tejto chvíli s hlbokou úctou a pokorou stojíme nad rakvou našej drahej zosnulej. Lúčime sa s poďakovaním za lásku a starostlivosť, ktorú venovala nám všetkým. Aj napriek tomu, že odišla k Bohu, navždy zostane v našich srdciach i myšliach.

(28. 12. 2023)

Príhovor na kare:

Vážení prítomní!

Presne na deň pred 5 mesiacmi, 28. júla 2023, sme sa v týchto priestoroch stretli na rodinnom posedení. Nikto z nás vtedy netušil, že sa stretnutie zopakuje, ale bude na ňom chýbať najstarší člen rodiny.

V mojom dnešnom príhovore, ktorý odznel na pohrebe, som sa snažil zachytiť všetky podstatné okamihy, ktoré človek dokáže prežiť za 92 rokov života. V týchto posledných slovách považujem za slušné vyjadriť ešte raz poďakovanie Monike za dlhoročnú príkladnú starostlivosť a opateru, ale aj každému z vás, ktorí ste sa zúčastnili dnešnej poslednej rozlúčky s nebohou.

Pretože nás všetkých dlhé roky obdarovávala úsmevom a dobrou náladou, nebola by rada, keby videla svojich najbližších umárat' sa kvôli jej odchodu na druhý svet. Ak by tu bola medzi nami, určite by sme si vypočuli jej nezabudnuteľný vtip o káve a rôzne zábavné príbehy z jej života.

Žila pre nás. My na ňu nezabudneme, ale tiež žime pre naše deti a vnukov.

Čeť jej pamiatke.

ŽIVOT UČITEĽA V STATUSOCH

(Pokračovanie devätnáste...)

25. november 2023

Moja trieda (deviatici) včera: „Pani učiteľka, viete, že v tejto škole budeme už len 31 týždňov?“

„A to je dobre alebo zle?“ pýtam sa ich.

„Zle! My nechceme ísť preč!“

No kto by to bol kedy povedal, že čosi takéto z ich úst začujem 😊.

7. február 2024

Významová rovina jazyka u siedmakov ani tento rok nesklamala a priniesla nové (inovatívne) názvy 😊 - archaizmy sú „anarchizmy“, neologizmy sú „negeolizi“, prípadne „neocentrizmy“ a skratky sa v ich písomkách zas premenovali na „skraty“ 😊. Žiackej tvorivosti sa medze nekladú 😊!

15. február 2024

Keď sa v písomke významy nesklonných podstatných mien popletú...

„Na filé splavili asi tridsaťkilometrový úsek Moravy.“

Vošli do kanoe a otvorili oblok. 😊

V školskej jedálni často pripravujú penále z tresky.

Zaplaťte poplatok čo najskôr, inak budete platiť kupé.“

21. máj 2024

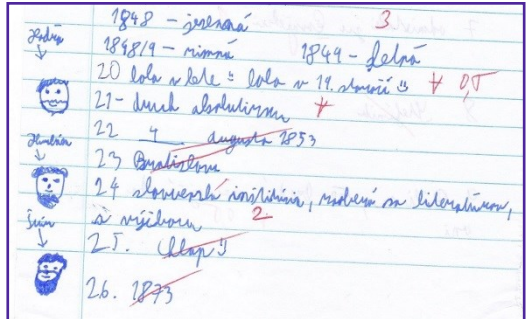
„Pani učiteľka, a za tú kresbu mi nepridáte nejaké bonusové body?“

28. jún 2024

Že mi zložia aj báseň... To som ozaj nečakala.

Dakujem, 9.A!

*„Stojíme tu v tejto chvíli
plní lásky, plní vďaky.
Naučili ste nás veľa
a každý deň na nás dohliadala.
Štyri roky ste pre nás boli ako druhá mama
a väčšinou ste boli na to sama.
No zvládli ste to s nami,
veď vy ste sa predsa nikdy nevzdali.
S úsmevom ste za katedrou sedeli
a poznámky z dejepisu i literatúry prehrávali.
Vždy ste nám veľa času na to dali,
no my sme aj tak niekedy nestíhali.
Pamätáte si na levely, ktoré ste nám dávali?
Veď toľko vedomostí sme z nich nabrali!
Vaša snaha slovami sa popísať nedá,
ospravedľujeme sa, že sme niekedy boli neposlušne decká.
Silná, odvážna, milovaná - to ste vy, pani učiteľka,
naša láska k vám je nekonečná.
Naša posledná kapitola sa dopisuje
a kniha sa už pomaly zatvára,
bola to s vami jedna veľká zábava.
No nás stredná škola volá.
A našu pani učiteľku nová trieda čaká.
Oni ešte netušia, že ste tá najlepšia učiteľka,
ale oni sa to po čase dozvedia.
Dlho budeme spomínať na tieto roky krásne,
prajeme vám, aby ste žili šťastne.“*

Píše sám život, zaznamenáva Petra Humajová.

RECEPTY

Orechové kúsky – lístkové

1 balíček lístkového cesta (asi 40 – 50 dkg) rozdělíme na 2 diely, každý rozvalkáme na veľkosť plechu ako na roládu, jeden diel dáme na plech a do rovnamej vzdialenosti (môžeme si naznačiť prvý rad po šírke aj po dĺžke napr. pohárom s priemerom asi 6 cm) ukladáme 4 x 5 kôpok orechovej plnky, prikryjeme druhým dielom, riadky prstami mierne pritlačíme, potrieme vajíčkom a radielkom pokrájame na pravidelné kocky, ktoré na 180 °C upečieme doružova. Vychladnuté pocukríme.

Plnka: 15 dkg mletých orechov, 5 dkg piškótových omrvín, 10 dkg práškového cukru, 1 vanilkový cukor, 1 dcl mlieka, všetko spolu zmiešame (plnka vyjde presne). Plnka môže byť ľubovoľná, ale hustejšia, nie s džemom.

Rýchle zaviný/bublanina

Suroviny: 40 dkg hladkej múky, 20 dkg polohrubej múky, 2 polievkové lyžice práškového cukru, ½ čajovej lyžičky soli, 2 dcl oleja, 2 vajcia, 1 prášok do pečiva, kvások zo 4 dkg kvasníc a 2 ½ dcl mlieka

Postup: Vypracujeme hladké cesto, hneď rozdělíme na 3 bochníky (asi 40 dkg), pripravíme plnky, cestá postupne rozgúľame, navrstvíme plnku, pokropíme mliekom, zvinieme, uložíme na papierom

vyložený veľký plech (ako na roládu), pečieme naraz všetky tri zaviný, pred pečením ich nepotierame.

Plnky môžu byť ľubovoľné (orechová, maková...) alebo čokoládová: 5 dkg masla (Hera...), 5 dkg kryštálového cukru, 2 polievkové lyžice kakaa dobre vymiešame, natrieme na cesto a zvinieme.

Pre zmenu môžeme cesto rozdeliť napríklad na bublaninu a zaviný. Z cesta odvážíme 40 dkg na ľubovoľný zaviný, zvyšok cesta rozgúľame na veľkosť rovného plechu (ako na roládu), ktorý sme vyložili papierom, uložíme ľubovoľné ovocie, posypeme mrveničkou a upečieme.

Kokosové oblátky

Suroviny: 25 dkg kokosovej múčky, 25 dkg tuku „Hera“, 1 konzerva sladeného kondenzovaného mlieka, 4 tortové oblátky

Postup: Tuk na miernom ohni rozpustíme, pridáme kondenzované mlieko, spolu miešame do hladka, primiešame kokosovú múčku ochutíme rumom a ešte teplú zmes natrieme v hrúbke asi 1 cm na dve tortové oblátky, ďalšími dvomi prikryjeme, mierne zaťažíme a necháme tuhnúť, postáť aspoň 1 deň. Krájame ľubovoľné tvary, môžeme máčať alebo len poľkávať čokoládou. (Pri plnení môžeme na podložku spojiť vedľa seba 2 oblátky, spolu natrieť, prikryť a zaťažiť, krájať môžeme pilkovým nožom.)

Recepty vyskúšala, vylepšila a dobrú chuť všetkým želá
Filomena Petrášová

Z ARCHÍVU

Príbehy starých fotografií

Dnes si prostredníctvom fotografií zaspomíname na svadbu Evky Humajovej, rodenej Petrášovej, a Jožka Humaja, ktorá sa konala pred 40 rokmi, 19. mája 1984. Požiadala som ich, aby si vybrali šesť svojich najobľúbenejších fotografií z tejto udalosti a niečo mi o nich povedali. Nuž a môžete sa pozrieť, čo si vybrali 😊.

Na prvej fotografii vidíme, ako Evkin budúci švagor Milan – prvý družba, vyvádza nevestu Evku z jej rodičovského domu. Evka sa skláňa k malému dievčatku, ktoré jej skrížilo cestu – je to jej krstná dcéra Lenka, ktorá sa na ňu neveriacky díva a začudovane hovorí: „Kusná mama?“ (Ešte vtedy nevedela povedať „r“ 😊.) Na fotke môžeme tiež vidieť, ako vyzeral dom na dnešnej Veľkonecupskej 117 pred veľkou prerábkou, počas ktorej bol prestavaný do súčasnej podoby.

Nasleduje sobáš na MNV. Evku a Jožka sobášil samotný predseda MNV, Michal Krajčík. Túto fotku si manželia Humajovci vybrali preto, lebo vnímali, ako sú im všetci po bokoch stojaci príbuzní veľkou oporou. Po nevestinej ľavici stojí Marienka Mečiarová, pre ktorú sme pred 27 rokmi začali vydávať rodinný časopis Maňa. Bola Evkinou svedkyňou.

Tretia fotografia je tiež z MNV. Evka si ju vybrala preto, lebo im na nej recituje básň jej bývalá triedna učiteľka z druhého stupňa ZŠ Anna Nedeljaková. Učila ju prírodopis a bola veľká športovkyňa. Robila atletiku a dodnes chodí po meste na bicykli.

Štvrtý záber je zo sobáša v kostole. Evku a Jožka sobášil pán dekan Jozef Hromada, ale pred sobášom ich spovedal redemptorista páter Jozef Bednárík. Evka si spomína najmä na to, ako sa po sobášu na MNV celý svadobný sprievod námestím demonštratívne presunul do kostola. A potom aj na to, ako sa kostol počas ich sobáša úplne zaplnil, pretože po ňom už mala nasledovať sv. omša. Na svadbe ich fotil sused Jožko Vido (Dodo). Väčšinou používal čiernobiely film, ale v kostole skúsil

spraviť farebné fotky, čo bolo dosť riziko, pretože s farebnými fotkami sa v tých časoch ešte len začínalo. Našťastie sa fotky podarili ☺.

Piatu fotografiu vybrali Humajovci zo spoločného fotenia s družbami a družicami. Majú ju radi preto, lebo pred jej odfotením sa všetci strašne smiali a nevedeli prestať. Bolo viac pokusov. Fotograf bol trezlivý, našťastie mal zmysel pre humor. A keď sa konečne utišili,

Tomáš Mečiar stojaci úplne vpravo dole opäť vybuchol a všetci sa „naštartovali“ spolu s ním.

Tu by bolo aj zaujímavé popísať, kto sa vlastne na fotografii nachádza ☺:

Horný rad zľava: Silvester Ďuračka, Ján Ďuračka, Ivan Flimel, Miroslav Mečiar, Ladislav Mečiar, Miroslav Mičky, Jaroslav Dubec, Tibor Važan, Roman Petráš

Stredný rad zľava: Vladimíra

Ďuračková,

Viera Bohóová, Monika Chudá, Magdaléna Mičkyová, Adriana Melichová, Zuzana Kavková, Iveta Floriánová, Jaroslav Mečiar

Dolný rad zľava: Rastislav Petráš, Ľubomír Mečiar, Renáta Božíková, Milan Humaj, Eva Humajová, Jozef Humaj, Jana Mazúrová, Katarína Miháľková, Tomáš Mečiar

Začali sme fotografiou s Lenkou a aj končíme fotografiou s ňou. Už tu totiž vidno, že Lenka Petrášová od malička prejavovala výrazné tanečné sklony. Na základnej škole sa začala aj „oficiálne“ venovať spoločenskému tancu a neskôr si vďaka tejto záľube našla svojho manžela. V roku 2004 sa ním stal jej tanečný partner Roderik Weissabel. S ním sa po rokoch k spoločenskému tancu neďávno vrátila opäť – a vedú k nemu aj svoje deti, hoci ony majú ako prioritu v živote skôr hudbu a spev.

Pripravila: Petra Humajová

Fotografie: archív manželov Humajovcov

MAŇA

Vydáva: Tetulienka Marulienka

Adresa: Veľkonecpalská 117, Prievidza; Tel.: 046/5419957; Mobil: 0904 197 251

E-mail: redakcia@casopis-mana.sk, humajova.petra@gmail.com

Redaktori: Petra Humajová, Martina Humajová

Foto: Archív rodiny a rodinných priateľov.

Foto na obálke: Martina Humajová

Grafická úprava a tlač: Ladislav Mečiar

A na záver... A na záver... A na záver...

„Prečo sa vaša manželka oblieka tak elegantne a vy tak skromne?“

„Ona sa oblieka podľa módy a ja podľa zárobku...“

„Pred rokom si mi tvrdil,“ narieka manželka, „že som tvojím snom. A teraz ma opúšťaš?“

„To som tvrdil. Ale teraz som sa prebudil.“

Muž s veľkou modrinou pod okom ide po ulici a jednotaj sa potkýna. Okoloídúci ho chytí za ruku a hovorí: „Vidím, že vám nie je dobre. Odprevadím vás domov.“

„Ani za svet! Práve odtiaľ idem.“

Sudca sa pýta obžalovaného: „Môžete nám vysvetliť, prečo ste vykradli rovnaký obchod šesťkrát za sebou?“

„Keď oni tam majú nápis: Ak ste spokojní, pridte zas!“

„Vidieť už nejaký výsledok na tvojom manželovi po odtučňovacej diéte?“

„Ano. Z veľkého vyšetovaného parníka je teraz už len malý čln.“

„Keď som bol mladý, nemal som ani potuchy, čo je to šťastie.“

„A kedy si na to prišiel?“

„Keď som sa oženil. Ale už bolo neskoro...“

„Predstav si, drahý,“ skúša žena muža, „že ťa po dvadsiatich rokoch manželstva opustím a utečiem s mužom, ktorého vôbec nepoznáš. Bolo by ti ľúto?“

„Neviem. Ako môžem ľutovať muža, ktorého vôbec nepoznám?“

„A čo tvoja láska z vlaňajšej dovolenky?“

„Ani sa nepýtaj, už je po nej...“

„Azda ste sa pohnevali?“

„To nie. Zobrali sme sa!“

„Nechápem, ako si mohol kúpiť manželke taký drahý obedový servis.“

„Urobil som to zámerne. Odvtedy nemusím umývať riad...“

Manželia prichádzajú k divadlu a odrazu sa muž obráti k žene a podráždene povie:

„Prečo som ťa len poslušol a zobral som si tento oblek?“

„Veď ti sedí ako uliaty,“ vraví žena.

„To je možné, ale lístky ostali v tom druhom...“

Príde mladý muž do kvetinárstva a hovorí:

„Prosím si štyri muškáty.“

„Ľutujem, už nemáme. Želáte si azda iné kvety?“

„Nie. Zajtra sa vráti manželka z dovolenky a ja som jej sľúbil, že budem každý deň polievať muškáty...“

